

In de VMBO stroom van het ACL wordt sinds het schooljaar 2016-2017 expliciet aandacht besteed aan de leergebied overstijgende (LGO) kerndoelen, onder te verdelen in de vier thema's:

- Leren leren (kerndoel 1 – 4)
- Leren taak uitvoeren (kerndoel 5 – 7)
- Leren functioneren in sociale situaties (kerndoel 8 – 9)
- Ontwikkelen van een persoonlijk toekomstperspectief (kerndoel 10 – 11)

In voorgaande jaren waren de meeste kerndoelen wel onderdeel van ons onderwijs, maar kwamen 'slechts' impliciet aan bod. Om de leerlingen in staat te stellen deze doelen beter te kunnen ontwikkelen, is ervoor gekozen om ze expliciet aan de orde te laten komen tijdens de verschillende lessen. Hierbij is de keuze gemaakt om de kerndoelen 1 t/m 7 vooral aandacht te geven bij de reguliere VMBO vakken en het vak 'Persoonlijke ontwikkeling'. Dus niet als aparte lessen, maar als integraal onderdeel van ons gehele vakonderwijs. De kerndoelen 8 t/m 11 vormen een aparte lijn en zijn vormgegeven in de lessen Sova, Rots & Water, logopedie, maatschappijleer, beroepenoriëntatie, beroepentoets, praktijklessen en bijbehorende stage. Aangezien deze laatste lijn geborgd is, zal de rest van dit beleid zich richten op kerndoelen 1 t/m 7, die vaardigheden omvatten die met name bij de schoolvakken aan de orde komen.

Gezien de taalproblematiek, en de daaruit voortvloeiende beperkingen in communiceren, wordt er bij het LGO extra aandacht besteed aan de kerndoelen waarbij communicatie een belangrijke rol speelt. Dit resulteert in een aangepaste indeling van de zeven kerndoelen:

- Leren leren
- Mening vormen
- Leren taak uitvoeren
- Samenwerken

Binnen ons onderwijs staat er maandelijks één subdoel uit de doelen 'Leren leren/Mening vormen' en één subdoel uit 'Leren taak uitvoeren/Samenwerken' centraal. De subdoelen zijn geformuleerd op het niveau van de leerling, met daaraan toegevoegd aspecten die betrekking hebben op het subdoel. Opzet is dat de mentor aan het begin van de maand een klassengesprek voert over de twee subdoelen en daarbij aandacht besteedt aan deze aspecten. De rest van de maand komen de twee doelen regelmatig aan bod, expliciet en/of impliciet, bij de overige vakken. De subdoelen staan verder in de tekst beschreven.

Om de ontwikkeling te kunnen volgen, maken we gebruik van een LGO signaleringsinstrument en de Saqi, die beiden als informatiebron dienen bij het mentoraat en de halfjaarlijkse leerlingbespreking. Het LGO instrument wordt door alle betrokken docenten tweemaal per jaar ingevuld, voorafgaand aan de leerlingbespreking. Hier komt dan een gemiddelde uit en dit wordt verwerkt in de voortgangsrapportage. De Saqi wordt 1 keer per jaar afgenomen bij de leerlingen.

De normering van het LGO signaleringsinstrument (schaal 0 tot 4) is gebaseerd op leeftijdsadequate verwachtingen, waarbij '0' staat een bekwaamheid op het niveau van een beginnende brugklasser, '1' voor eind klas 1, enz. De '4' is gereserveerd voor een niveau dat uitstijgt boven de verwachting die je normaal gesproken hebt van een schoolverlater.

Voor iedere leerling wordt de voortgang tijdens de schoolcarrière gevolgd voor de thema's 'Leren leren', 'Mening vormen', 'Leren taak uitvoeren' en 'Samenwerken'.

Bij 'Leren leren' worden de volgende subdoelen bekeken:

- Stellen leerdoelen/vragen vanuit sterkte/zwakte
- Gebruik leerstrategieën
- Informatie zoeken + strategieën
- Beoordelen informatie op betrouwbaarheid, bruikbaarheid
- Reflectie op leerproces

Bij 'Mening vormen' worden de volgende subdoelen bekeken:

- Onderscheiden feit en mening
- Argumenteren o.b.v. feiten en mening
- Vormen en verwoorden van mening
- Respecteren van andermans mening
- Reflectie op eigen rol

Bij 'Leren taken uitvoeren' worden de volgende subdoelen bekeken:

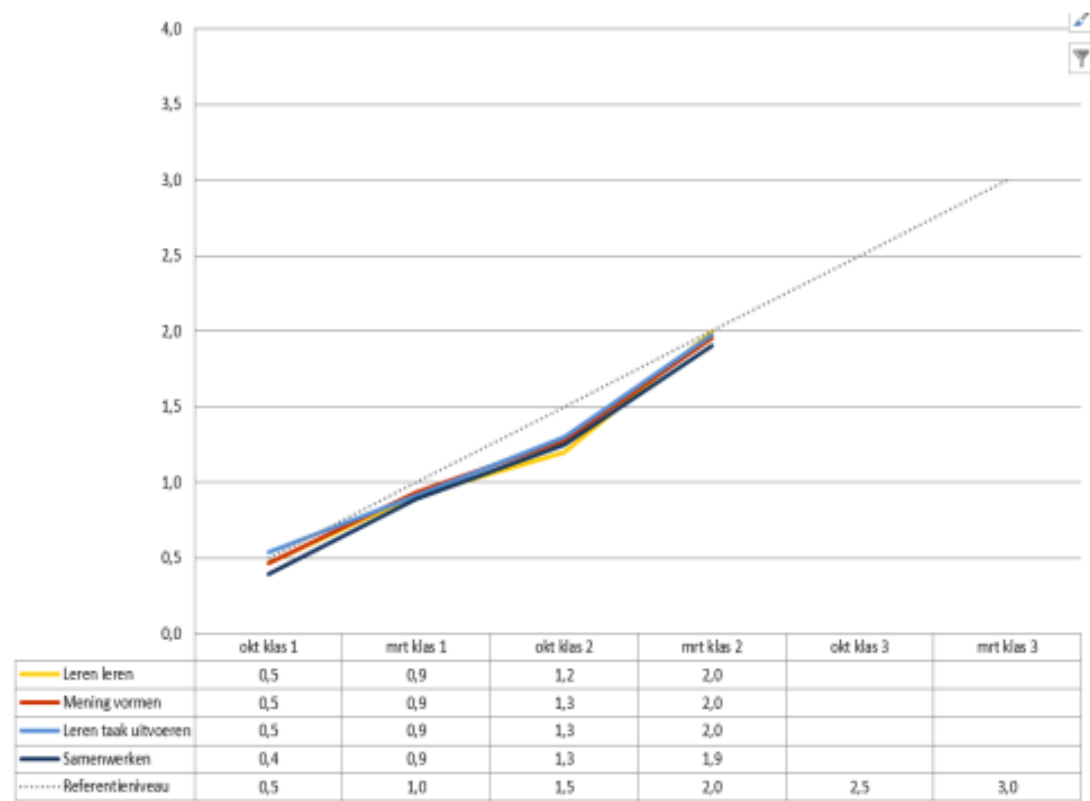
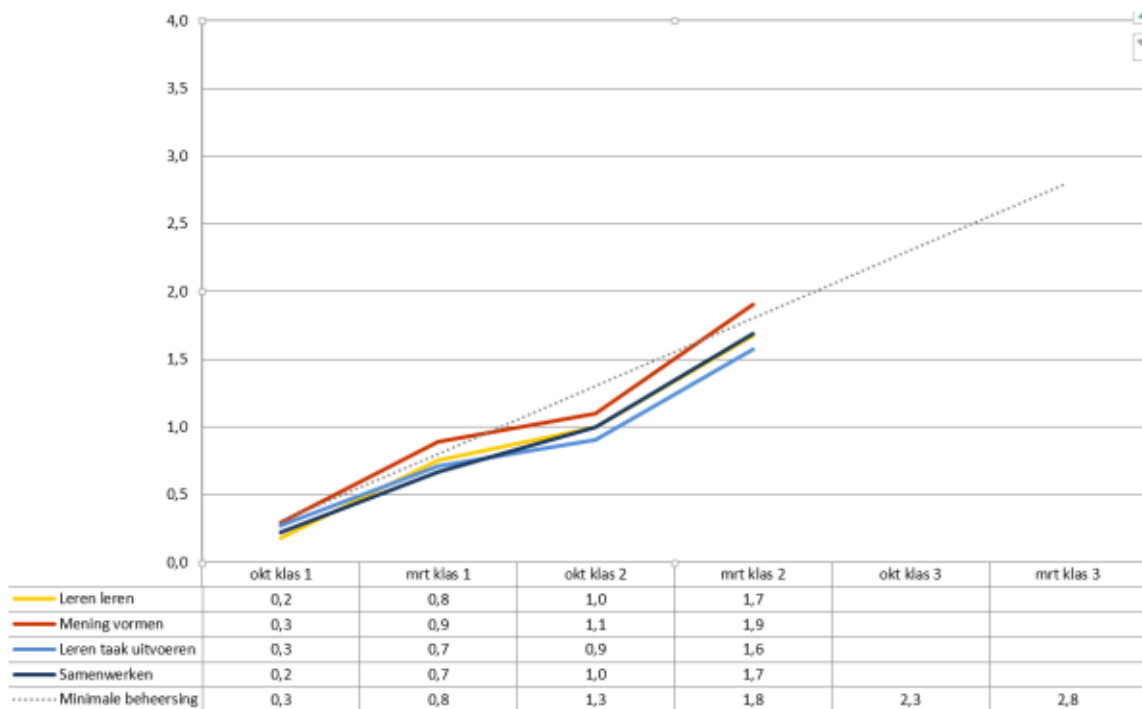
- Werken volgens planning
- Stellen van hulpvragen
- Kritisch naar (eind)resultaten
- Omgang met materialen & middelen
- Reflectie op taakuitvoering en gebruik feedback

Bij 'Samenwerken' worden de volgende subdoelen bekeken:

- Toepassen van communicatieve vaardigheden
- Overleggen en verdelen taken
- Hulp vragen en/of geven
- Reflectie op sociale interactie

Voor de VMBO stroom hanteren we de volgende schoolnormen bij het LGO signaleringsinstrument: we verwachten dat minimaal 90 % van de leerlingen 0,8 scoort in de voortgangsrapportage op de 4 aparte gebieden aan het einde van het 1^e leerjaar, in het 2^e leerjaar 90% van de leerlingen minimaal 1,8 scoort en in het 3^e leerjaar 90% van de leerlingen minimaal 2,8. Deze scores zijn gebaseerd op het gemiddelde van de afgelopen 3 jaar.

Voorbeelden van voortgangsrapportage 2^e jaars leerlingen

Bijlage 1: Behandelde LGO subdoelen per maand

Maand	Maandoel	LGO signaleringsinstrument	Thema
September	Je kunt met elkaar een 'goed' gesprek voeren	Toepassen van sociale en communicatieve vaardigheden	Samenwerken
September	Je kent verschillende manieren om te onthouden	Gebruik maken van leerstrategieën	Leren leren
Oktober	Jouw schoolspullen zijn goed georganiseerd	Omgaan met middelen en materialen	Leren taakuitvoeren
Oktober	Je vraagt om hulp als je er zelf niet meer uitkomt	Stellen van hulpvragen	Leren taakuitvoeren
November	Je voert samen een taak uit volgens planning Je helpt elkaar zo nodig	Overleggen en verdelen Hulp vragen en/of geven	Samenwerken
November	Je kunt (samen) een heldere presentatie geven	Toepassen van communicatieve vaardigheden	
December	Je geeft jouw eigen mening Je kent het verschil tussen feiten en meningen	Vormen en verwoorden van mening Onderscheiden feit en mening	Mening vormen
December	Je bent kritisch naar jouw gemaakte werk	Kritisch naar (eind)resultaten	Leren taakuitvoeren
Januari	Je kunt een goede (huiswerk)planning maken	Werken vanuit planning	Leren taakuitvoeren
Januari	Je kent verschillende manieren om teksten beter te begrijpen	Gebruik maken van leerstrategieën	Leren leren
Februari	Je weet waar je (minder) goed en bent en houdt daar rekening mee	Stellen van leerdoelen vanuit sterkte/zwakte-analyse	Leren leren
Februari			
Maart	Je weet hoe je bruikbare informatie kunt vinden	Informatie zoekstrategieën Informatie beoordelen op bruikbaarheid en betrouwbaarheid	Leren leren
Maart			
April	Je kunt een goede discussie voeren en respecteert elkaar	Argumenteren o.b.v. feiten en meningen Elkaars mening respecteren	Mening vormen
April	Je kunt goed omgaan met feedback	Leren reflecteren op het eigen leerproces en hierbij gebruik te maken van feedback.	Leren leren Leren taakuitvoeren Samenwerken Mening vormen
Mei	Herhaling (maand duurt slecht 2 weken)		
Juni	Je weet waar je (minder) goed en bent en houdt daar rekening mee	Stellen van leerdoelen vanuit sterkte/zwakte-analyse	Leren leren
Juni	Je kunt een goede (huiswerk)planning maken	Werken vanuit planning	Leren taakuitvoeren

Bijlage 2: LGO kerndoelen 1 t/m 7, uitgewerkt door het SLO

LGO kerndoelen	Concretisering
<p>1. De leerling ontwikkelt een open en flexibele houding ten opzichte van de wereld om zich heen, mede in het kader van een leven lang leren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het ontwikkelen van zelfvertrouwen bij het leren van nieuwe kennis en vaardigheden. • Het opdoen van kennis over de wereld waarin je leert, werkt, woont, als burger functioneert en vrije tijd besteedt. • Het actief, planmatig en kritisch onderzoeken van de wereld en er een eigen betekenis aan verlenen. • Het formuleren van eigen leervragen.
<p>2. De leerling leert doelgericht en planmatig te leren en daarbij strategieën te gebruiken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het leren plannen en monitoren van het leerproces. • Het nemen van (mede)verantwoordelijkheid voor het eigen leer en ontwikkelingsproces. • Het stellen van eigen leer- en ontwikkelingsdoelen. • Het leren hanteren van strategieën bij het leren (bijvoorbeeld memoriseren, aantekeningen maken, schematiseren). • Het systematisch leren reflecteren op het eigen leerproces en hierbij gebruik te maken van feedback.
<p>3. De leerling leert verschillende soorten informatie zoeken, te beoordelen en te gebruiken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het leren zoeken naar relevante informatie in diverse typen (digitale en niet digitale) bronnen. • Het leren hanteren van zoekstrategieën. • Het leren kiezen van passende zoekstrategieën. • Het leren beoordelen van informatie op betrouwbaarheid, representativiteit en bruikbaarheid. • Het leren en gebruiken van ICT-vaardigheden (zoals leren omgaan met zoekmachine, e-mail en digitale sociale netwerken).
<p>4. De leerling leert op basis van feiten een mening te vormen, deze adequaat te uiten en respectvol om te gaan met andere meningen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het leren vormen en uiten van je mening. • Het leren aangeven of je het met een mening van een ander eens bent. • Het leren herkennen van een mening en argumenten in een tekst of mondelinge uiting. • Het leren baseren van je mening op verschillende feiten. • Het leren zoeken van argumenten om een mening te onderbouwen. • Het leren benoemen en hanteren van overeenkomsten en verschillen in meningen.

LGO kerndoelen	Concretisering
<p>5. De leerling leert zich redzaam en weerbaar te gedragen bij de uitvoering van dagelijkse activiteiten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het ontwikkelen van de redzaamheid op het gebied van persoonlijke verzorging, wonen, vrije tijd en mobiliteit. • Het leren geloven in jezelf ('empowerment'). • Het leren opkomen voor jezelf. • Het leren omgaan met hulp van anderen. • Leren omgaan met (technologische) hulpmiddelen en aanpassingen voor de beperking die de redzaamheid vergroten. • Het verder optimaliseren en geïntegreerd gebruiken van de zintuiglijke en motorische mogelijkheden. • Het ontwikkelen van de regiefunctie: dat wil zeggen leert zo zelfstandig mogelijk te functioneren en waar hulp van anderen nodig is, deze zelf aan te sturen.
<p>6. De leerling leert op doelgerichte, planmatige en methodische wijze taken en activiteiten uit te voeren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het leren doelen stellen voor het uitvoeren van een taak of activiteit. • Het leren plannen en monitoren van een taak of activiteit. • Het toepassen van vaardigheden op het gebied van taal, rekenen en ICT. • Het leren werken volgens een tijdschema, handleiding en/of instructie. • Het leren aangeven welke ondersteuning nodig is om een bepaalde taak uit te voeren. • Het leren uitvoeren van een eindcontrole op een product. • Het leren reflecteren op de uitvoering van de taak en het gebruiken van feedback.
<p>7. De leerling leert samen te werken aan een taak of activiteit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het ontwikkelen en toepassen van sociale en communicatieve vaardigheden (zoals naar elkaar luisteren, je aan kunnen passen, ervaringen kunnen delen, kunnen omgaan met kritiek, de bijdragen van anderen waarderen). • Het leren overleggen bij het plannen en taken verdelen. • Het, indien nodig, leren raadplegen van anderen tijdens de uitvoering van taken. • Het leren reflecteren op sociale interacties tussen mensen. • Het leren reflecteren op de eigen rol in de samenwerking.